Cümlede Anlam (Cümlede Duygular ve Kavramlar) - 5

1. (I) Bir gün ülkemiz adına gezegenleri dolaşan bir uzay aracımız olduğunu ve bilinmeyen güçler tarafından kaçırıldığını düşünelim. (II) İşte şu an incelediğim kitap, bir bilim kurgu romanı olmasının yanında aslında ilk gençlik dönemindeki gençlere macera tadında sunulan bir bilim kitabı. (III) 10 yaşın üstündeki çocukları ve gençleri meraklandırmak, ilgilerini bilime, bilgiye çekmek için yazılan kitap; üslubu, bakış açısı ve türü ile bu alandaki eksikliği kapatacak türden. (IV) Kitap, okurlarına heyecanlı bir maceranın yanı sıra uzay ve gezegenler hakkında hem doyurucu hem de ufuk açıcı bir kurgu sunuyor. (V) Salt bir maceradan oluşmayan kitapta, gençler bahsedilen gezegenler hakkında temel bilgileri de öğrenebiliyorlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "varsayım" **anlamı vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde "özlem" **anlamı vardır?**

A) Bende hiç tükenmez bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi

B) Başkalarının aşkıyla başlıyor hayatımız
Yaprakla yağmurun aşkı mesela

C) Yalnızlığım benim çoğul türkülerim
Ne kadar yalansız yaşarsak o kadar iyi

D) Kadınlar taş heykeller gibi gelip geçer sarı kayalardan
Hangisine baksam sen kımıldar sen seslenirsin içerlerden

E) Bu yürek seni seveceğini biliyordu herhâlde
Bu kafa seni kuracağını seziyordu hanidir

3. (I) İçine doğduğumuz şu zamanın bizi sadece doğadan, çevremizden değil aynı zamanda kendimizden de uzaklaştırdığını göremeyecek kadar meşgulüz artık. (II) Bu meşguliyet kalbimizi rahatlatan, duygularımızı incelten, hayatımızı anlamlı kılan, ruhumuzu dinlendiren bir meşguliyet de değil üstelik. (III) Bu meşguliyet bizi yoran, tüketen ve belki de insandan ve insani olandan uzaklaştıran bir meşguliyet yazık ki. (IV) Eskilerin meşguliyeti çok başkaydı, ruhlarını terbiye ederdi onların meşguliyeti. (V) Müzelere, camilere, koruma altına alınan çeşitli yapılara girip büyük bir hayranlıkla seyrettiğimiz sanat eserlerini yapanların birçoğunun, kendilerini meşgul etmek için bir sanatla uğraşan o insanlara ait olduğunun bile farkında değiliz bu çağın insanı olarak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "yakınma" **söz konusu değildir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Refik Halit Karay'ın "Deli" isimli eserinde yer alan "Ankara" başlıklı deneme, modern edebiyatımızda şehirler üzerine yazılmış ilk önemli yazı olmasının yanı sıra öncü bir şehir yazısı olması bakımından da dikkate değerdir.

Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Refik Halit Karay deneme türündeki yazılarıyla ün kazanmış bir sanatçıdır.

B) Şehirler üzerine eski edebiyatımızda pek çok eser kaleme alınmıştır.

C) Refik Halit'in "Deli" isimli eseri deneme türündedir.

D) Refik Halit'in "Ankara" başlıklı denemesi edebiyatımızda ilham kaynağı olmuştur.

E) Refik Halit'in, "Ankara" dışında farklı şehirler için yazdığı denemeleri de vardır.

5. (I) Tanpınar'ın günlüklerinden ve mektuplarından takip edildiği kadarıyla kendinden memnuniyetsizlik, yılgınlık, yorgunluk, pişmanlık bilhassa ömrünün son yıllarında onun mizacının gittikçe belirginleşen yanlarıdır. (II) Entelektüel kimliği bakımından hiçbir zaman kendini bir yere ait hissetmemiş bulunan Tanpınar, söz konusu mektubunda da "yersizlikten" şikâyet etmektedir. (III) Hayatını sürekli gözden geçiren, kendisiyle daima hesaplaşan, içinde bulunduğu şartlardan hep şikâyet eden Beş Şehir yazarı, kabahatin geçmişte yaptığı ama bir türlü bulamadığı bir hatada olduğuna inanmaktadır. (IV) Kendisini hiçbir yere ait hissetmemekte, hep kapının önünde, eşikte biri gibi yaşamaktadır. (V) Aslında edebî metinlerinin birçoğunda karşımıza çıkan bu hâl, Tanpınar mizacının yaratıcılığa açılan kapısıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "gerçekte olmadığı hâlde öyle zannedilen bir durum"**dan söz edilmektedir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Hayatta beceremeyeceğim şeylerden biri kadın diyaloglarıdır. (II) Bu, erkek senaristlerin çoğu için de geçerlidir. (III) Kadın dünyasını çok fazla bilmedikleri için kadınlar arasında geçen konuşmalar, hikâyeler üzerine yazdıkları çok başarılı olmayabilir. (IV) Tabii bunun tersi de kadın yazar ve senaristler için geçerli olmayabilir. (V) İstisnaları ayrı tutuyorum elbette.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "ön yargı" **söz konusudur?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. I. Ne yapalım bu parasızlığa alıştık artık.
II. Roman, yol üzerinde gezdirilen bir aynadır, diyor ünlü yazar Stendhal.
III. Ne yazık ki bu sınava da yeteri kadar çalışamadım.
IV. Bu sözlerin bizi iyi bir yere götürmeyeceğini hissediyorum.
V. Kararlarımızda duygular kadar aklı da devreye sokmalıyız.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede kanıksama anlamı vardır.
B) II. cümlede tanımlama yapılmıştır.
C) III. cümlede yakınma söz konusudur.
D) IV. cümlede sezgi anlamı vardır.
E) V. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde olumsuz bir eleştiri yapılmıştır?

A) "Üşümüş Kuşlar", nereye giderse gitsin kendi kafesini, yaralarını yanında taşıyan insanın mutsuzluğunu ve çıkmazlarını iki kişinin ilk bakışta çok öznel görünen ilişkisi üzerinden dizelere döküyor.
B) Kitabın bütününe yayılan aşk şiirleri, insanın kendi yalnızlığı kadar başkalarının yalnızlığından da beslenen kederli bir ışığın eşliğinde siyasal çatışmaları, şairin bölünmüş ülkesinin acılarını dile getiriyor.
C) Okurun imgeleminde tamamlanabilecek yarım bırakılmış küçük hikâyelerden oluşan kitap, dayatılmış ve kabullenilmiş her türlü tutsaklık biçimine karşı masumiyet, arınma, direnç ve özgürleşme tutkusuna kanat verme çabasında.
D) Çağdaş şiirimizde bir klasik olan dünya şairi Nazım Hikmet'in kaynak metinler temelinde yeniden gözden geçirilerek yayımlanan şiirleri, Delta Dizisi'yle şimdi yeniden okurlarıyla buluşuyor.
E) Yaşar Günaçgün, kendisini beğeni ile yakından takip edenlerin pek çok kez izleyip tanık oldukları gibi, sevdiği şairin kitabına en gözde şarkılarının kliplerinde birçok kere başrolü verecek kadar popülist ve sıradan bir yaklaşıma sahiptir.

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

9. (I) Coğrafya derslerinin sıkıcılığının aksine, uzak diyarları ve yepyeni kültürleri tanımak, dünyanın en kıymetli keşfidir. (II) Şansımız varsa gidip oraları doğrudan görme fırsatımız olur. (III) Ama kitaplar çoğu kez sadık bir dost misali ilk elden yardıma koşar. (IV) Bizim daha yola çıkacak kadar büyümediğimiz zamanlarda veya yetişkin olmuş hâlimizle görme fırsatı bulamadığımız yerlere ışınlayıverir bizi bir çırpıda. (V) Yeni yerler göremedim diye üzülüyorsanız hemen bir kitap alarak keşfetmeye başlayabilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
B) II. cümlede koşul anlamı vardır.
C) III. cümlede benzetmeden yararlanılmıştır.
D) IV. cümlede varsayım anlamı söz konusudur.
E) V. cümlede bir öneride bulunulmuştur.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde "sitem" **anlamı vardır?**

A) Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mıh gibi aklımda tutuyorum
B) Ay ışığındadır sevgiliye duyulan hasret,
Ve sevgiline hasret kaldığın kadar ona yakınsın
C) Ben sende yaşıyorum
Sen bende hüküm sürmektesin
D) Her zamanda, her yerde sen bende yaşadıkça
Sen evreninde sana seni aratacağım
E) Ayrılıklar içinde taş mı kesildi kalbin
Hiç unutmam dediğin günleri unuttun mu

11. I. Bu sene Türk turizmi yeni bir rekor kıracak gibi görünüyor. (tahmin)
II. O anda içeriye kendisinden söz ettiğimiz kişi girmesin mi? (kızgınlık)
III. Burası dünyanın alelade bir yeri değil, cennetten bir misaldi âdeta. (beğenme)
IV. Atalarımızın gözü gibi saklayıp bize bıraktığı o eserleri bu hâlde görünce içimiz cız etti. (üzülme)
V. Aman diyeyim, bu kabloları ıslak elle sakın tutmayın! (uyarı)

Numaralanmış cümlelerden hangisi ayraç içindeki kavrama uygun bir örnek değildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

